

GŁOS LESZCZYŃSKI

Polski katolicki bezpartyjny dziennik dla wszystkich stanów.

Wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt.

Cztery bezpłatne dodatki tygodniowe:

Przyjaciel Rolnika, Ognisko Domowe (dla rodzin),
Przegląd Tygodniowy (Ilustr.) i Arkusz powieściowy.

OJCZYZNĘ BUDUJE SIĘ
SPEŁNIANIEM OBOWIĄZKU!

Wydawca: Drukarnia Leszczyńska Spółd. z o. o.

Adres redakcji i administracji:

Leszno (Woj. Poznańskie) ul. Wolności 20. Tel. 61.
Warunki prenumeraty i ogłoszeń na ostatniej stronie

Nr. 188.

Leszno, piątek, dnia 17 sierpnia 1928 r.

Rok IX

Wielka Gdynia.

(Od naszego korespondenta pomorskiego.)

Gdynia, 13. sierpnia.

Zjazd Dziennikarzy Pomorskich w Gdyni, jaki odbył się w dniach 11—13 b. m. miał przede wszystkim na celu zapoznanie społeczeństwa polskiego za pośrednictwem gazet z obecnym stanem budowy portu i miasta Gdyni. Odkładając kwestję budowy portu, pragnę w niniejszej korespondencji rzucić kilka szczegółów na temat budowy samego miasta.

Właściwy rozwój Gdyni, jako przyszłego ośrodka handlowego na Wybrzeżu Polskim, rozpoczął się dopiero od chwili umiastowienia tej miejscowości, t. j. od 15 kwietnia 1925 roku.

Rząd polski zdawał sobie doskonale sprawę z tego, że budowa portu oprócz względów państwowych, ma także wielkie znaczenie dla całego wybrzeża, że z kwestją portu łączy się również kwestja rozwoju naszego handlu zamorskiego.

Przedewszystkiem więc stworzono Komisję Międzynarodową dla poprowadzenia rozwoju i rozbudowy miasta Gdyni. Wszelkie więc kwestje by wają uzgodnione przez dotyczące ministerstwa, poczem bez zwłoki zostają w czyn wprowadzane. Sprawą rozbudowy miasta, kieruje na miejscu Magistrat z p. burmistrzem Krausem na czele.

Zarząd miasta przystępując do tej wiekopomnej pracy przedewszystkiem dokonał potrzebnych pomiarów, opracował plan regulacyjny, oraz zaangażował specjalistę celem opracowania planu wodociągów i kanalizacji. Ostatnia ta sprawa wstępuje już na drogę realizacji.

Na tych podstawach buduje się więc w szybkim tempie miasto Gdynia. Zbudowano już szereg wspólnych gmachów, j. np. gmach dla szkoły powszechnej, gmach Magistratu, w którym na razie mieszczą się jeszcze inne urzędy, kilka budynków urzędowych, wiele domów mieszkalnych i t. d., łączywszy z tem, co już zbudowano dawniej daje obraz niezwykle szybkiego rozwoju miasta.

W ostatnim czasie przystąpiono do utworzenia kolonii robotniczej na Grabowie, obliczonej na 500 rodzin. Za kilka miesięcy zostanie już wykonanych 120 mieszkań jednoizbowych.

Magistrat zaprojektował również budowę kolonii rybackiej, w pewnej odległości od miasta. Będzie to mieszkania 2—3 izbowe z kuchnią. Jeden taki blok o 16 mieszkań jest już na ukończeniu.

Zarząd miasta poświęca wiele uwagi i funduszy sprawie kanalizacji, wodociągów i oświetlenia elektrycznego.

W końcu projektuje się budowę kolonii urzędniczej, cementowni, zbiorników do wody, szpitala dla ubogich gimnazjum, drugiej szkoły powszechnej. Na dalszym już planie jest giełda, teatr, wspólny gmach poczty, bazylika morska i t. d.

Dzisiejsza Gdynia liczy już blisko 20 tysięcy mieszkańców i cyfra ta stale wzrastać będzie. Plany przewidują bowiem budowę miasta o 100 000 mieszkańców, tak, że przyszła Gdynia należeć będzie do większych miast Polski.

Tak więc u wrót Polskiego Morza powstaje nowe miasto, które będzie symbolem potęgi mocarstwowej naszej Rzeczypospolitej.

L. L.

Pogłoski o ustąpieniu Stresemanna.

Praga Czeska, (PAT.) Zbliżone do min. Bezesza „Narodni Oswobozeni“ donosi w depeszy z Berlina, że w tamt. kolach politycznych krąży wiadomość, jakoby min. Stresemann niedługo miał pozostać na stanowisku członka gabinetu Rzeszy. Nieszczerólny stan jego zdrowia ma posłużyć partji jako powód do odwołania go z tego stanowiska. Stresemann ma pozostać na fotelu min. spraw zagr. do czasu podpisania paktu Kolloga, czem ukoronuje swą politykę pokojową.

Najprawdopodobniejszym następcą Stresemanna byłby socjalistyczny poseł Breitscheid, który ma szerokie stosunki w partji i jest jedynym posłem niemieckim, którego zdolności oratorskie dorównują zdolnościom oratorskim Brianda.

Z ostatniej chwili.

Hydroplan „Polonia“ polecą przez Atlantyk.

Warszawa, 16. 8. (AW.) Przygotowania do drugiego lotu transatlantycznego postępują szybko naprzód. Lotnicy: Klisz i Kowalczyk wyjadą w najbliższym czasie do Medjolanu, aby osobiście dopilnować wykończenia aparatu, zbudowanego przez inż. włoskiego Caprioniego. Hydroplan nosić będzie nazwę „Polonia“.

Traktat przyjaźni z Ameryką.

Nowy Jork, 16. 8. (AW.) Jutro zostanie podpisany traktat rozejmstwa i przyjaźni pomiędzy Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki. Ze strony Polski podpisze traktat poseł Ciechanowski a w imieniu Stanów Zjednoczonych położy swój podpis Kellog.

Powrót min. Zaleskiego.

Warszawa, 16. 8. (AW.) Wczoraj o godz. 8 min. 40 pociągiem z Ostendy powrócił do Warszawy minister spraw zagran. p. Zaleski z małżonką. Na dworcu oczekiwali go wiceminister Wysocki, szef biura min. radca Szumlakowski, nac. wydz. Holówko, oraz p. obowiązkami szefa protokołu Andrycz.

Luther ambasadorem?

Londyn, 16. 8. (AW.) Przybył tu b. kanclerz rzeszy niemieckiej, dr. Luther. W związku z tem rozeszły się pogłoski, że w najbliższym czasie ma dr. Luther objąć stanowisko ambasadora niemieckiego w Londynie.

Echa zagraniczne wileńskiego zjazdu legjonistów.

Nowy Jork, 14. 8. (PAT.) „Times“ zamieszcza depesze korespondentów „Associated Press“ z Berlina i Warszawy na temat mowy marszałka Piłsudskiego w Wilnie. Obaj korespondenci wyrażają zgodnie zdziwienie z powodu spokojnego tonu mowy. Żadnych dalszych komentarzy „Times“ nie podają.

Rzym, 14. 8. (PAT.) Prasa zamieszcza wileńskie przemówienie marszałka Piłsudskiego, nie zapatrując je w żadne komentarze.

Tallin, 14. 8. (PAT.) Prasa estońska ogłasza przemówienie marszałka Piłsudskiego oraz daje opis uroczystości wileńskich bez żadnych komentarzy.

Ryga, 14. 8. (PAT.) Prasa łotewska nie dodaje do sprawozdań o niedzielnych uroczystościach wileńskich specjalnych komentarzy, zaznacza tylko, że oczekujący sensacji doznali zawodu.

Kongres prawa międzynarodowego.

Onegdaj zakończył obrady kongres, na które padł cień żałoby po nagłej śmierci dra Belłota w niedzielę. W zorganizowanych przez komitet przyjęciach w niedzielę i poniedziałek w Łazienkach, delegacja angielska nie brała już wskutek tego udziału. Mimo odwołania tańców, najbardziej efektownym wypadł rań, wydany przez prezesa prof. Cybichowskiego w pałacu i parku Łazienkowskim.

Budżet państwa.

Warszawa, 16. 8. We wszystkich ministerjach trwa praca nad zestawieniem budżetów na rok 1929-30. Minister Skarbu zażądało od innych ministerjów przedstawienia choćby ryczałtowych sum budżetowych do końca bieżącego tygodnia, tak, aby w ciągu następnego kilku dni można było zestawić budżet dla całego państwa.

Z prezydium rady ministrów.

Warszawa, 15. 8. Dnia 14 bm. zastępujący bawiącego na urlopie prezesa rady ministrów, p. minister Moraczewski, wyjechał na urlop wypoczynkowy, funkcje zaś premjera przekazał ministrowi skarbu p. Gabrjelowi Czechowiczowi.

Z ministerstwa sprawiedliwości.

Warszawa, 16. 8. Wiceminister sprawiedliwości p. Car, udaje się na urlop odpoczynkowy. Powrócił p. wiceministra nastąpi około 1 października.

„Atak na Londyn“.

Londyn, 14. 8. (PAT.) Wczoraj wieczorem rozpoczęły się wielkie manewry floty powietrznej. Nad Londynem ukazało się 70 samolotów, rzucających bomby. Z liczby tej 22 samoloty zmuszone zostały do lądowania przez baterję zenytową i eskadrę lotniczą, broniącą dostępu do miasta. Niektórym aparatom udało się jednak dotrzeć do centrum. Manewrom przyglądały się olbrzymie tłumy publiczności zgromadzonej na ulicach.

wał wykończenia aparatu, zbudowanego przez inż. włoskiego Caprioniego. Hydroplan nosić będzie nazwę „Polonia“.

O wyższy poziom stanu adwokackiego.

Warszawa, 16. 8. (AW.) Związek adwokatów, przygotowuje memoriał do Rządu z projektem wprowadzenia pewnych ograniczeń w adwokaturze. Projekt przewiduje, aby dostęp do adwokatury był możliwy tylko dla prawników z dyplomem doktorskim, a nie, jak dotychczasowo, magistra prawa. Projekt uzasadnia ten warunek koniecznością podniesienia poziomu wykształcenia fachowego.

Zakaz eksportu owsa.

Warszawa, 16. 8. (AW.) W związku ze średnimi wynikami zbiorów owsa wprowadzony zostanie zakaz wywozu owsa zagranicę, w celu umożliwienia pokrycia zapotrzebowania wewnątrz kraju.

Wyprawa do bleguna północnego na scenie teatralnej.

Warszawa, 16. 8. (AW.) W jednym z teatrów w Moskwie ukaże się w najbliższych dniach sztuka pod tytułem „Nobile“. Przedmiotem tej sztuki jest tragedia rozbitków „Italji“.

Wrzenie w sow. Rosji.

Podpalenia i zabójstwa. Pisma londyńskie ogłaszają wiadomości o przeciwsowieckich rozruchach, które miały wybuchnąć na Ukrainie sowieckiej. W kilku wypadkach, dokonano napań na instytucje sowieckie, spalono gmachy tych instytucji i zabito kilkunastu komunistów.

Most wysadzony w powietrze. Dn. 11-go sierpnia na linii kolei Władkawkaskiej, na 31 km. od st. Armawir, niewiadomi sprawcy wysadzili część mostu kolejowego. Należy zaznaczyć, że już od 3-eh tygodni na północnym Kaukazie grasuje kilka band, składających się z włościan i kozaków, którzy napadają na instytucje sowieckie.

Nastroje antyżydowskie. Z Charkowa (sow. Ukraina) donoszą, że w Dniepropiotrowsku organ G. P. U. pociągnął do odpowiedzialności trzech milicjantów, którzy podczas pełnienia obowiązków służbowych dopuścili się ekscesów antyżydowskich. Nastroje antyżydowskie stale wzrastają.

Przemysłnictwo.

Warszawa, 15. 8. Przy wszystkich posterunkach naszej straży granicznej zbudowane być mają wieże obserwacyjne na wzór wież strażnic na pograniczu wschodnim. Budowa wież ułatwi na straży granicznej zwalczanie przemysłnictwa.

Z różnych stron.

** Zdziwieni dziennikarze litewscy. Korespondent „Vossische Zeitung“ donosi z Wilna, że obecni tam na zjeździe legjonistów korespondenci litewscy oświadczyli trochę zdziwieni, że nie widzieli na pograniczu żadnych „przygotowań wojennych“.

* Wyróżnienie uczonego polskiego. Instytut sławistyczny przy uniwersytecie londyńskim (Kings College) wybrał na członka-korespondenta prof. uniwersytetu Jagiellońskiego dr. Wacława Lednickiego.

* Zgon pisarza. Berlin. (PAT.) Znany poeta i dramaturg niemiecki Klabund (Alfred Henschke), zmarł w sanatorjum dla piersiowych chorych w Davos, w 37-ym roku życia.

* Respekt dla Anglików. Bagdad. (PAT.) Worki pocztowe skradzione przez bandytów, którzy kilka dni temu napadli na przewożoną samochodami pocztę, w pobliżu granicy syryjskiej, przybyły nienaruszone do Damaszku. Bandyci, zorientowawszy się, że chodzi o pocztę angielską, polecieli szoferowi, wozącemu ją udać się w dalszą drogę do Syrii.

* Samochód wpadł do rzeki. W zachodniej części wyspy Korsyki (wyspa francuska na morzu Śródziemnym) spadł samochód z wysokości 40 metrów do rzeki. Z sześciu pasażerów zostało 2 zabitych, 2 ciężko i 2 lekko rannych.

* Los soboru św. Izaaka. Słynny sobór św. Izaaka w Piotrogradzie przestał istnieć, jako świątynia chrześcijańska. Dn. 9-go sierpnia br. odbyło się przekazanie soboru instytucjom sowieckim, które mają zamianić urządzenie w nim muzeum. Chwilowo sobór zamknięto i wszelki dostęp do niego zakazano.

Rząd litewski odrzuca propozycje polskie.

Kowno, 14. 8. (ATE.) Potwierdza się wiadomość, że rząd litewski odrzucił propozycje, rządu polskiego, aby konferencja polsko-litewska odbyła się w Genewie dn. 20-go sierpnia. Dzienniki donoszą, że nota litewska w tym duchu została dziś opracowana i ma być dzisiaj wręczona posłowi polskiemu w Rydze ministrowi Łukasiewiczowi za pośrednictwem litewskiego charge d'affaires.

Kongres Eucharystyczny w Częstochowie.

Częstochowa. (AW.) W pierwszych dniach września odbędzie się w Częstochowie wielki kongres eucharystyczny, w którym oprócz wielu tysięcy wiernych wezmą udział biskupi z całej Polski oraz J. ks. kard. Prymas Hlond.

Z Jugosławii.

Echa pogrzebu Radicza. Dzienniki zagrzebskie, podając opis uroczystości pogrzebowej Radicza, stwierdzają, że uroczystość była przyniatającą swoim ogromem. Znamiennym szczegółem jest, że na trumnę Radicza wylano wodę z Adriatyku, którą przedstawiciel Chorwatów przywiózł z Dalmacji w puharze.

Aresztowania w Zagrzebju. Białogrodzka „Prawda“ donosi z Zagrzebia, że w związku z odkrytym spiskiem komunistycznym aresztowano rzekomo kilku urzędników telegraficznych, zadaniem których było w razie wybuchu przewrotu nie dopuścić do porozumienia się władz wojskowych i cywilnych.

Locarno Bałkańskie.

Pismo tureckie „Dzumhurjet“ zamieszcza deklarację posła tureckiego w Sofji, Hozrew, beja, o stosunkach między Turcją a Bułgarią. „Obecnie na Bałkanach — powiedział minister turecki — stosunki turecko-bułgarskie należą do tych, które szczerocią swą otwierają największe widoki z punktu widzenia pokoju i bezpieczeństwa powszechnego. — Traktat handlowy już jest zawarty między dwoma państwami sąsiednimi i do tej umowy dołączono protokół, regulujący pewne kwestje, dotyczące się majątkowości i własności ziemskich. Gdyby powstały różnice poglądów co do pewnych punktów, nie trudno będzie uzgodnić je dzięki wzajemnemu duchowi pojednawczemu“.

Po IX Olimpiadzie.

Amsterdam, 15. 8. Po uroczystym zamknięciu Igrzysk IX Olimpiady, którego dokonał hr. Baillet de Latour, ustalono ogólną punktację, która przedstawi się następująco: 1) USA 118 p. 2) Niemcy 69 p. 3) Francja 51 p. 4) Finlandja 49 p. 5) Holandia 47 p. 6) Szwecja 45 p. 7) Anglja 41 p. 8) Włochy 39 p. 9) Szwajcaria 32 p. 10) Kanada 27 p. 11) Węgry 25 p. 12) Czechy 18 p. 13) Danja 13 p. 14) Argentyna 14 p. 15) Polska 12 p. 16) Japonja 11 p. dalej Anstrja i Estonja po 10 p. Norwegja i Egipt po 9 p. Australja 8 p. Jugosławja 7 p. Połud. Afr. 5 p. Belgja 4 p. Irlandja, Hiszpanja, Luxemburg i N. Zelandja po 3 p. Haiti i Chile po 2 p. Portuglja i Filipiny po 1 p.

Pożar dworca towarowego.

W Pradze Czeskiej wybuchł na dworcu towarowym olbrzymi pożar w składach naftowych Towarzystwa „Dąbrowa“. Pożar rozszerzał się z gwałtowną szybkością i w kilka minut ogarnął również składki nafty i spirytusu Vacuum Oil Company i Trading Oil Company. Oddziały straży ogniowej z Pragi i okolic oraz dwie kompanje wojskowe z narażeniem życia usiłowały usunąć z okręgu zagrożonego przez pożar tysiące beczek z benzyną. Mnóstwo strażaków i żołnierzy odniosło rany z poparzenia albo też zatrulo się gazami. Kilkakrotnie następowały większe wybuchy.

Pożar i eksplozja w Hamburgu.

Hamburg, 14. 8. Wczoraj wybuchł pożar w składnicach zbożowych, firmy „Rosenberg-Holz A. G.“ i „Jordan u. Berger“. Cały budynek ogarnęły płomienie. W składnicach magazynowano kilkaset stalowych balonów z tlenem, amoniakiem i acetylenem, dalej znaczne ilości żywic, terpentyny, siarki i chloru, pataty, mąkę i paszę oraz za przeszło milion marek bawełny dla przedziałni hamburskich. Balony z tlenem eksplodowały z ogromnym hukiem, a odłamki ich rozleciały się na dziesiątki metrów. Jeden z przechodniów został uderzony takim odłamkiem, odnosząc złamanie obojczyka. Od pożaru zapaliły się również skutki, stoj. przy ładowni na Vehringskanal i załadowane oliwa, terpentyna i żywica. Płonąca oliwa i żywica rozlały się po powierzchni wody, zagraż. przyległ. budynkom. Pożar szaleje. O stłumieniu go przy pomocy wody nie może być mowy. Usiłuje się go gasić przy pomocy środków chemicznych. Na miejscu wypadku znajdują się dwie łodzie pożarowe i cała hambuska straż ogniowa.

GIEEDA.

gp) Dzisiaj dnia 16. 8. kursy walut są następujące		
Dolar amerykański	1	8,85
Funt angielski	1	43,119
Frank franc.	100	34,696
szwajc.	100	179,934
Marka niem.	100	211,451

Z POGRANICZA.

KRONIKA.

Piątek, dnia 17 sierpnia 1928 r.

† Jacka Wyznawcy.

W. st. g. 4. m. 21. Z. st. g. 18. m. 29.
W. ks. g. 6. m. 11. Z. ks. g. 20. m. 18.

Stan nogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej Sandomiersko-Wielkopolskiej Hodowli Nasion w Antoninach. — Czwartek, dnia 16. 8. godz. 7 rano: Temperatura powietrza 18,9, ślaga, pochmurno, ciśnienie atmosferyczne 749,4 wilgotność 91%. W ubiegłe dobie temperatura najwyższa 27,7, najniższa 10,0. Poś. opadu 3,2.

LESZNO.

1) Osobiste. P. komisarz Kubasik po powrocie z Bydgoszczy, dokąd był delegowany na 5 tygodni na stanowisko komendanta P. P. na miasto Bydgoszcz, rozpoczął z dniem 11 m. b. pięcioletni urlop wypoczynkowy. W czasie urlopu będzie p. komisarz Kubasika zastępował starszy przodownik p. Walkowiak.

1) Ze sportu. (Polonia I. — Korona I. Poznań 3:3 (1:2). Towarzyski mecz footballowy pomiędzy wyższymi drużynami odbył się w ub. niedzielę o godz. 4-tej po poł. na boisku Sokoła. Polonia wystąpiła z 3 rezerwami, natomiast Korona w pełnym składzie. Grę rozpoczyna Polonia, grając pod słońce, która przebiega się w ostre tempo. Kilka dogodnych pozycji nie wykorzystane przez atak P. Niebawem odbiera K. piłkę i w 10 min. lokuje ją w siatce miejscowych. Polonia nie traci animuszu i w 16 min. odpowiada nadobnym, strzelonym przez Gozrynię. Atak K. się zrywa i już 3 min. potem prowadzi 2:1 dla swych barw, strzelonej z wyraźnego spalonego. Nadarza się sposobność wyrównania z strony P. w 36 min. przez kornier, jednakowoż atak szwankuje, jak zresztą cała drużyna w 1-szej połowie. Koniec pierwszej połowy i rezultat 2:1 dla Korony. — Po przerwie góruje znowoz Kor., która gra ambitnie i swojemi przezejnymi atakami zagroza często bramce Pol. 2 dla nich w pierwszych 7 min. kornery nie będą wyzyskane. Po dobrej kombinacji ataku zdobywa K. w 55 min. 3 bramkę. P. się otrząsa i rozpoczyna defenzywę, kończącą się kornierem, znowoz nie wykorzystanym przez miejscowych. Wreszcie w 63 min. zdobywa Małyszczuk z podania Kwiatkowskiego 2 bramkę. Pol. czuje się w swoim żywiole i coraz silniej przygniata Kor., czego owocem jest 3 i wyrównawcza bramka, strzelona przez Szymankiewicza. W międzyczasie następują 2 kornery dla Pol. znowoz nie wykorzystane. Przy stanie

nierozegranym w stosunku 3:3 oba zespoły opuszczają boisko. — Korona jest drużyną dobrą, grającą fair a przede wszystkim start do piłki bardzo szybki czego do miejscowych nie można zastosować. Pol. grająca z 2 rezerwami w napadzie jak i bramkarza rez. starała się dopiero w drugiej połowie okazać w swych walorach. Bramkarz w drużynie P. dostateczny, musiał często interwenjować. Obrona jak zwykle, przy meczach towarzyskich, lekceważy przeciwnika, co nieraz przypłacają bramką. Pomoc w pierwszej połowie marna, wielce słaby był Adamek. Maćkowski okazuje się zawsze pilnym graczem. W drugiej połowie pomoc więcej dopomagała i dlatego wyrównali do końca gry wynik, co można im na dobro zapisać. Atak średni, nie można więcej żądać, zwłaszcza od rezerw, które się na przyszłość dobrze zapowiadają. Pech miał długonogi Kwiatkowski. Polna.

ZABOROWO.

zo) Kolo śpiewu „Nowowiejski“. Jutro w piątek o godz. 8-mej wiecz. lekcja śpiewu u drh. Spichały. Komplet konieczny. Zarazem oznajmia się wszystkim członków, iż w niedzielę, 19 bm. przypada 7-letnia rocznica założenia kola. Z tej okazji urządza się wielką zabawę latową, na którą się wszystkich członków jak i miejscową i okoliczną publiczność zaprasza. Zarząd.

GROTNIKI.

gl) Nieszczęśliwy wypadek. Wczoraj wieczorem (15 bm.) spłoszyły się niewiadomego dotychczas właściciela kopie, które wpadły na p. Hoffmanna H. stojącego przy płocie obok swego domu. Pan Hoffmann doznał złamania nogi oraz odniósł lżejsze obrażenia cieleśne.

GOSTYŃ.

gn) Tow. Przemysłowców i Rzemieślników. Zebranie plenarne odbędzie się w niedzielę, dnia 19. bm. o godz. 8-mej wiecz w lokalu p. K. Jankiewicza. Na porządku dziennym: 1. Sprawozdanie delegatów z 25-letniego jubileuszu Tow. Przem. w Piaskach. 2. Z 50-letniego jubileuszu Tow. Przem. w Miejskiej Górze. 3. Z Zjazdu okręgowego Tow. Przem., który się odbył w Lesznie dnia 12. bm. 4. Odczyt: Życie korporacyjne, jako jedno z czynników wychowania narodowego. 5. Sprawy Towarzystwa.

gu) Zebranie Tow. Robotników w Gostyniu. odbędzie się w niedzielę, dnia 19-go sierpnia br. o godz. 2-giej po poł. u prezesa.

WIELKOPOLSKA.

d) Puszczykowo. (Wyratowanie dwu tonących.) Denerwującego zajścia świadkami byli w niedzielę w Puszczykowie wycieczkowicze poznańscy, bawiący na plaży. Zauważono, że p. in. Danecki, dobry zresztą pływak, został pochwycony przez wiry Warty i zaczął tonąć. Na pomoc pospieszili mu p. dr. Klein, a następnie p. Wawrzyniak z Klubu Wiośl. 04, lecz wysiłki ich okazały się daremnymi, a nawet p. dr. Klein sam także zaczął tonąć. Dopiero dzierżawca łazienek p. Stefan Pawlak, który zajął na groźne miejsce łodzią, wyratował obu tonących i odwiózł ich, wyczerpanych zupełnie, na miejsce bezpieczne.

w) Szamotuły. (Poważna katastrofa autobusowa.) W niedzielę, dn. 13. bm. w nocy wydarzyła się niedaleko miejsca, na którym w zeszłym tygodniu w katastrofie autobusowej zginęła tragicznie sp. Jadwiga Łuczakowa z Poznania, nowa katastrofa autobusowa. Ze zjazdu podokręgu Bractw Kurkowych w Pniewach wracali około godz. 1-szej autobusem członkowie Bractwa Kurkowego w Szamotułach w liczbie 18 osób. Około 50 metr. przed skrajem do Sękowa w czasie około godz. pół do 2-giej nad ranem, autobus wjechał na kupę żwiru, a stąd na drzewo, które wyrwał z korzeniami z ziemi, poczem przejechał po tem drzewie. Wszyscy jadący w ilości 13 doznali co najmniej potłuczeń, trzy zaś osoby odniosły cięższe rany, mianowicie p. Tadeusz Kosinski, z firmy Rolnik, który ma przeciętą nogę poniżej kolana i znajduje się w szpitalu; p. Bolesław Nikling (przecięte czoło, nos i usta), pomocnik szofera (rozcięta głowa nad uchem). Uderzenie było tak silne, że słyszała go rodzina gospodarza Majera w Sękowie, mieszkająca od miejsca wypadku w odległości 200 m. P. Majer natychmiast przybył na miejsce, w tej chwili też nadjechał tam rowerem droźnik p. Głuszak, który pobiegł przywołać pomoc. Krótko potem nadjechał z Pniew samochodem lekarz dr. Felicki, nie mógł się jednak zająć rannymi, nie posiadając przy sobie odpowiednich narzędzi i opatrunków, po które spieszenie pojechał do Szamotuł. Rannymi zajęli się p. dr. Kłaczyński z Dusznik oraz p. dr. Felicki, który z Szamotuł przyprowadził trzy samochody. Uszkodzenia autobusu samego nie są wielkie. Mianowicie potłuczone są szyby samochodu oraz fopięta os. Szofer sprawił się dzielnie i zapobiegł ftemu, by samochód zsunął się do głębokiego rowu obok miejsca wypadku; możliwe, że z powodu wielkiego zmęczenia, gdyż przez całą niedzielę pracował bez wytchnienia, zdrzemnął się mimo woli.

w) Nakło. (Wisielec odcięty pobli swego wyhawca.) Przechodzący przez park w Nakle uczeń tamt. gimnazjum zauważył wiszącego na drzewie jakiegoś mężczyzne. Przeciął więc sznur, przez co uratował wisielca od śmierci. Jakież było jednak

zdziwienie ucznia, gdy wisielec po dojsciu do przylotności rzucił się na niego i mocno go poblił. Powodem rozpaczliwego kroku niedozwlego zabójcy bylo wyjście na jaw skradzenie przez niego 20 zł.

POMORZE.

p) Tuchola. (Czarne bociany na łakach pomorskich.) Ukazały się tu na łakach przy nadbrzeżiu czarne bociany, co wywołało wielkie zainteresowanie, gdyż jak wiadomo, czarne bociany wymierają już w Polsce i są u nas coraz rzadsze. Ten gatunek ptaków spotyka się zwłaszcza na Pomorzu bardzo rzadko. W niektórych dzielnicach Polski bociany czarne nie pojawiają się wcale. Najczęściej jeszcze dają one się widywać na Białorusi, gdzie są otaczane wielką pieczą wśród ludności.

p) Kościerzyna. (Z nieba spadły pieniądze.) Pewien mieszkaniec wioski Niedamowo w pow. kościerskim, wyszedł sobie na pole, aby przekonać się jakie plony w roku bieżącym zbierze. Mimowoli spojrzał w górę i ujrzał balon w powietrzu, z którego w tej chwili wyleciał biały świstek. Zdumiony ponosi ten świstek — chce przeczytać treść, lecz nie mógł, gdyż był pisany w języku angielskim. Wobec tego udał się do księdza, który mu przetłumaczył treść. Zadaniem znalazcy było napisać, w którym miejscu znalazł ten świstek, następnie odesłać go do Londynu, co też uczynił. Zdumienie jednak powiększyło się, gdy pewnego dnia otrzymał znalazca z Londynu czek na 15 funtów angielskich za wypełnienie i wysłanie znalezionego świstka. Oby takie wypadki częściej się zdarzały.

p) Wejherowo. (Ujęcie zbrodniarza.) Przed kilku dniami popełniono w Kl. Zünder na terenie W. Miasta okropne morderstwo, którego ofiarą padł robotnik Strunk i jego żona. Podejrzenie padło natychmiast na robotnika Laskowskiego z Warszkwowa. Dochodzenia ustaliły, że L. w krytycznym czasie znajdował się w okolicy, Kl. Zünder, skąd udał się podzięgiem do Wejherowa, a następnie pieszo do Warszkwowic, miejsca pobytu swej matki. Po kilku dniach ujęto zbrodniarza. L. pracował u Strunka ub. roku a dopuściwszy się kradzieży, dostał się do więzienia. Być może, że zachodzi tu akt ohydnej zemsty.

p) Gdańsk. (Niefortunne zgromadzenie komunistów.) Odbyło się tu publiczne zgromadzenie komunistów, celem zademonstrowania przeciwko Polsce, rządowi „faszystowskiemu“ na Litwie, oraz „imperjalizmowi“ angielskiemu i Ligi Narodów. Demonstracja ta, w której wzięło udział stosunkowo niewiele osób, wypadła bardzo blado, wykazując coraz większy upadek ruchu komunistycznego w Gdańsku.

Ogólne wiadomości bieżące.

Szkola Rolnicza W. I. R. w Srodzie. Z dniem 1 sierpnia b. r. otwarte zostały wpisy na kurs I. 3 semestrowej Szkoły Rolniczej W. I. R. w Srodzie. Na kurs średni i wyższy zapisów się nie przyjmuje. Opłata miesięczna za całkowite utrzymanie w internacie zł 45. Opłata szkolna półroczna zł 50. Do podania należy załączyć świadectwo szkolne, świad. moralności, świad. urodzenia oraz zobowiązanie ojca do opłacania należności szkolnych w wyznaczonych terminach. Nauka rozpocznie się w pierwszej połowie września b. r. Przyjęci kandydaci powiadomieni zostaną o dniu rozpoczęcia wykładów pisemnie.

Kurs wikliniarstwa. Pomorska Izba Rolnicza w Toruniu — łącznie z Centralnym Towarzystwem Rolniczym w Warszawie i Towarzystwem Popierania Wikliniarstwa w Polsce, — urządza w Toruniu podczas Wystawy Ogrodniczo-Przemysłowej kurs wikliniarstwa, który trwać będzie od 4-go do 8-go września b. r. Kurs ten zorganizowany zostanie dla wikliniarzy, jakoteż dla osób interesujących się stroną naukową wikliniarstwa, a które pośrednio lub bezpośrednio będą mogły przyczynić się do podniesienia tej gałęzi produkcji krajowej. Wykłady będą ściśle fachowe z wyraźnym wytkniętym celem, ażeby słuchaczy zaznajomić, bądźto z postępami nauki wikliniarstwa w ścisłym słowu znaczeniu, bądź też z postępami nauk pomocniczych jak ustalaniem piaszków, umacnianiem brzegów rzek i potoków, i t. p. Uczestnicy ponoszą część kosztów urządzenia kursu a mianowicie: opłacają za cały kurs, noclegi i koszta związane z wycieczkami po 10 zł od osoby. Po ukończonym kursie wydane zostaną uczestnikom powrotne karty kolejowe z 66 proc. zniżką. Dla uczestników kursu, przygotowane będą łóżka (bez pościeli) w schronisku Towarzystwa Miłośników miasta Toru-

Ze świata.

Zakupy pszenicy. W początku z m. zupełnie niespodzianie i przy niezmiernie umiejętnym wyzyskaniu koniunktury poczyniła Rosja w jednym tygodniu zakupy pszenicy, sięgające 75 tys. ton. Zakupy te przyczyniły się do podniesienia cen na rynku światowym. Fakt ten wywołał wielką konsternację na poszczególnych rynkach zagranicznych i spowodował dyskusję na temat, czy zakupy te dyktowane są faktycznym zapotrzebowaniem Rosji, czy też stanowią etap walki rządu sowieckiego w walce z zamożniejszym stanem włościańskim.

Nieurodzaj w Rosji. Moskwa, (AW.) Opublikowane przez prasę sowiecką dane co do rezultatów kampanji magazynowania zboża za miesiąc lipiec wskazują, że w miesiącu tym zdolano zmagazynować około 5 i pół miliona pudów nowego urodzaju, t. j. dwa i pół razy mniej, niż w roku zeszłym i dwukrotnie mniej, niż w roku poprzednim. Urzędowe sprawozdanie przyznaje dalej, iż ogłoszone wyniki wskazują na zły stan akcji magazynowania zboża.

Plaga gąsienic. W ostatnich dniach w okolicach czesko-norawskiego Pogórza, ukazały się w niesłychanej ilości żładiwe gąsienice, pewnej odmiany motyla zwanego „g-mma“. Formalna rzeka tych gąsienic, o szerokości kilku metrów, porusza się dość szybko naprzód, niszcząc po drodze wszelką roślinność.

nia. Zgłoszenia należy nadsyłać do Pomorskiej Izby Rolniczej w Toruniu, Sienkiewicza 40, do dnia 25-go sierpnia b. r. Zjazd słuchaczy na miejscu w Toruniu dnia 3-go września b. r. Zapisy przybyłych na kurs przyjmuje do dnia 3-go września b. r. Wydział Leśnictwa Pomorskiej Izby Rolniczej, Toruń, Rybaków 49 II p. (przystanek tramwajowy przy ul. Konopnickiej.)

Urząd ziemski nabył majątek. W 3 sierpnia br. została w okręgowym urzędzie ziemskim w Katowicach zawarta umowa kupna przez urząd ziemski w Tarnowskich Górach majątku Kochanowice w powiecie lublińskim o obszarze około 1,160 ha wraz z lasami od dotychczasowego właściciela p. Alfreda von Aulka. Majątek nabyto z całym inwentarzem żywym i martwym, z zapasami i rocznym zniwem za pośrednictwem związku dla dostarczenia ziemi. Część majątku zostanie rozparcelowana pomiędzy adżacentów przypuszczalnie jeszcze w roku bieżącym, zaś pozostała część w roku następnym.

Delegaci Włkp. Tow. Kółek Rolniczych a P. W. K. Dnia 8 i 9 bm. odbyło się w Izbie Rzemieślniczej zebrane delegatów Włkp. Tow. Kółek Rolniczych. Przewodził prezes Pluciński. Referat o organizacji wewnętrznej i udziale przemysłu na P. W. K. przedstawił treściwie dyr. Szczurkiewicz, a stan organizacji rolnictwa dyr. dr. Konopiński. Wykonała się dyskusja, w której wyjaśnieniami udzielał członkowie Dyrekcji P. W. K. O godz. 15 delegaci zwiedzili tereny P. W. K.

Jadowna zmija. W Państw. leśnictwie Zimne-droże (Pomorze, powiat świecki) została ukąszona przez zmiję krowa tuł. gospodarza. Ukąszenie jest niebezpieczne. Zmija przypięła się pod szyję krowy. Ugryzienie to może spowodować stratę krowy.

Pastwą ich padły zwłaszcza buraki pastewne, buraki cukrowe, konopie, mak i kartofle. Szkody dotychczas wyrządzone obliczają na trzy miliony koron czeskich. Sytuacja jest tem rozpaczliwszą, że dotychczas niema środka na te gąsienice.

To i owo.

Kot, który oszalał. W mieścoowości Bohnhillbroad w Anglii, rozegrała się wstrząsająca scena walki z wściekłym kotem. Olbrzymi kot nagle, ak sądzono, dostał ataku wścieklizny i zaatakował naprzód psa, którego straszliwie pogryzł i podrapał. Następnie kot rzucił się na właściciela psa i rozdarł mu pazurami skórę prawej ręki. Przerażeni przechodnie zaczęli uciekać w popłochu. Dopiero po upływie godziny zwołano strażami z rewolweru zabić oszalałego kota. Autopsja, wykazała, że zwierzę nie było dotknięte wścieklizną.

Przyjaciółka zwierząt. Bogata angielska, miss Hayes z Edmonton postanowiła opiekować się starymi, nieszczęśliwymi końmi. Zakupiła ona obszerne tereny, gdzie lokuje swych pensionarzy. Jeśli który z nich, po wypoczynku, staje się dostatecznie zdolny do pracy wyszukuje mu odpowiednią na jego siły pracę. Przeszło pięć tysięcy koni spędziło dłuższy czas na pastwiskach. Wielu właścicieli oddaje jej chętnie niezdołną już do pracy zwierzęta, ale większość z nich musi sama kupować; w roku zeszłym nabyła 406 koni

Przyjaciel Rolnika

Tygodnik

Bezpłatny dodatek do „Głosu Leszczyńskiego“ i „Głosu Polskiego“

Nr. 27

Leszno, dnia 17 sierpnia 1928 r.

Rok I.

WŁ. GÓRALEWSKI

Kilka uwag o płodozmianie.

Dokończenie.

Fundamenty teoretyczne pod naukę o płodozmianie położył niemiecki uczoney Thaer w dziele swym wydanem w roku 1812 pod tytułem „Grundsätze der rationellen Landwirtschaft“. W dziele tem Thaer daje cały szereg trafnych uwag, a przede wszystkim zwraca uwagę na różnorodność pobierania pokarmów z ziemi przez różne rośliny, na wyczerpanie z ziemi wilgoci, na pozostawianie gleby w rozmaitym stanie struktury fizycznej, wreszcie pierwszy, chociaż błędnie podał znaczenie próchnicy. Współcześni Thaera uważali za rewolucjonistę, gdy jednak praktyczne rezultaty okazały się dobre, poglądy jego zostały przyjęte i wiele dziś stanowi podstawy rolnictwa.

W przeciwieństwie do Thaera, który na jeden z pierwszych planów w odżywianiu się roślin wysuwał teorię próchnicową, teorię właściwą mineralnego odżywiania się roślin wysunął Liebig. Dzielił on rośliny na rośliny potasowe, krzemionkowe i wapniowe. Chcąc wyzyskać ziemię rośliny muszą być upraw. tak, ażeby kolejno przechodziły po sobie rośliny o różnorodnych potrzebach. W celu lepszego przygotowania pokarmu należy ziemię sproszkować. Pomimo niesłuszności tej ostatniej części swojej teorii Liebig ma zasługę, że zwrócił uwagę na mechaniczną uprawę. Pomimo błędnego poglądu, że roślina pobiera pokarmy mineralne w postaci rozpylonej, już samo dążenie rolników do największego sproszkowania ziemi stało się pobudką do budowania maszyn i narzędzi do sproszkowania ziemi, co w przyszłości stworzyło szereg narzędzi służących do otrzymania lepszych rezultatów w uprawie roli.

Teorii Liebiga przeciwstawia się teoria Wolfa i Stockhardta, opierająca kolejność zmianowania na wyczerpaniu ziemi z azotu, a nieuwzględniająca zupełnie pokarmów mineralnych. Schultze z Lupitz opierając się na całym szeregu doświadczeń, dochodzi do przekonania, że zarówno azot jak i inne pokarmy mineralne odgrywają rolę przy układaniu płodozmianu, a przede wszystkim roślinom należy dostarczać pokarmów potasowych i fosforowych, gdyż te zawsze w ziemi są w minimum, azot zaś roślina może zdobyć z powietrza.

Praktyczne zastosowanie tych teorii przejawia się i w gospodarce rolnej, rolnik zaczyna je stosować na swoim warszacie pracy. Dawna trójpolówka ustępuje miejsca czteropolówce: zmianowanie ugór, ozimina, jarzyna, zostaje coraz częściej zastępowane przez ugór, ozimina, koniczyna, jarzyna. Zwiększona uprawa okopowych pozwala w wielu wypadkach zastępować pozornie nieprodukcyjne u-

gory okopowemi, wprowadzenie szersze, przedewszystkiem teoriom Liebiga i innych, nawozów sztucznych, sztucznego zasilania gleby, pozwala na mniejsze jej wyczerpywanie. Z Anglii do Europy przedostaje się nowy sposób zmianowania, propagowany zresztą i przez Thaera, a mianowicie tak zwana czteropolówka norfolkska. Czteropolówka ta będąca do dziś zastosowana, ma duże zalety i odpowiednio rozwinięta, łącznie z tak zwaną trzypolówką intensywną to fundamenty dzisiejszego płodozmianu. Pierwotną kolejność czteropolówki norfolkskiej była następująca: okopowe, jarzyna, koniczyna, ozimina. Dziś pojęcia okopowe rozszerzamy nie tylko na właściwe okopowe, lecz również na cały szereg innych roślin, pod jarzyną rozumiemy nie tylko owies i ječmień, lecz także i szereg roślin pastewnych, koniczyna z powodzeniem jest zastępowana przez groch, i inne strączkowe i t. d. Trzypolówka intensywna, to: okopowe, jarzyna, ozimina, przytem w większości wypadków pod jarzyną rozumiemy i rośliny strączkowe. Tak rozszerzając pojęcia tych klasycznych zmianowań, możemy w płodozmianie umieszczać nie tylko rośliny, które twórcy tych zmianowań mieli na myśli, ale zastosować się do dzisiejszych wymagań rynku zbożowego i potrzeb gospodarstwa.

Układając płodozmian w gospodarstwie musimy liczyć się przede wszystkim z wartością gleby i z możliwością uprawy pewnych roślin, a więc przed przystąpieniem do ułożenia musiny dokładnie zdać sobie sprawę jakie rośliny mogą być w danym gospodarstwie uprawiane, ze względu na udawanie się na danej glebie i w danym klimacie. Następnie musimy uwzględnić potrzeby własne gospodarstwa, a więc zapotrzebowanie słoń na ściótkę, zapotrzebowanie paszy dla inwentarza, zapotrzebowanie żywności. Dalej potrzeby rynkowe, łatwość zbytu, odstawy, możność przechowania, są to bezsprzecznie bardzo ważne czynniki przy wyborze roślin uprawnych, gdyż przeoczenie ich nawet przy osiągnięciu wys. urodzajów może dać finans. słabe wyniki. Po wyborze i określ. ilościowym roślin, przeznaczonych do uprawy musimy zaznajomić się z ich własnościami, a więc: czy roślina jest dobrym przedplonem następnej i siew wypadł we właściwym czasie, czy rośliny po sobie następujące wyczerpują glebę z pokarmów równomiernie, czy sprzęt nie wypadł w jednym czasie na większej ilości arcału, co utrudnia żniwa, a w pewnych wypadkach nawet uniemożliwi, czy rośliny kolejno po sobie idące nie podlegają tym samym chorobom lub szkodnikom, siew takich roślin jest z tego względu ogromnie niekorzystny ponieważ stają się one rozsadnikami szkodników na długie lata, co w pierwszym rzędzie obniży plony, a następnie może uniemożliwić uprawę szere-

gu roślin na całe lata, czy posiadamy dostateczną siłę, ażeby rośliny w czasie wegetacji mogły być należycie pielęgnowane, czy zasilenie ziemi nawozem naturalnym, co ma wielki wpływ na rozwój bakterji, jest w czasie całej rotacji rozłożone równomiernie, i czy jest możność dostarczania nawozu w czasie właściwym czy kolejność roślin nie zaprowadzi do zachwaszczenia pola. Dopiero po rozważeniu tych wszystkich potrzeb roślin uprawnych możemy przystąpić do ustalenia ich kolejności w płodozmianie. Wreszcie i względy organizacyjne samego gospodarstwa przy układaniu płodozmiaru muszą być na-

leżycie wzięte pod uwagę. Musimy tu liczyć się z kosztami uprawy, z ilością sprzężaju, z ilością robotnika, z możliwością uzyskania go w czasie najbardziej wyteżonej pracy, lub też z niemożnością do- najęcia, co zmusi do obliczania się z własnymi siłami. Jako końcowy etap pracy układania zmianowania należy wziąć pod uwagę równomierny rozkład robót w ciągu okresu gospodarczego, gdyż tylko równomierny rozkład pracy i to zarówno inwentarzy, jak i robotnika da najtańszy sposób gospodarowania a co za tem idzie i najtańsze koszty produkcji, a więc największy zysk.

Dożynki w Spale.

Szczegółowy program uroczystości ogólnopolskich Dożynek u Pana Prezydenta w Spale w dn. 25 do 27 sierpnia został już opracowany na konferencji przedstawicieli organizacji społeczno-rolniczych, zaproszonych do Spawy przez Zarząd Rezydencji. Dnia 25 sierpnia, w sobotę odbędzie się zjazd poszczególnych grup terenowych, rejestracja tych grup, rozdział i objęcie kwater. Niedziela, dnia 26 sierpnia będzie głównym dniem uroczystości. Rozpocznie się ona Mszą Świętą, poczem wyruszy korowód dożynekowy. Ciągnięte przez konie pługi, brony, siewnik ruszą na czele, za nimi siewcy, kosiarze, żniwiarze, dziewczęta z sierpami, wóz siana, wóz zboża; a za nim wieńiec ogólnopolski. Przy wieńcu po jednym delegacie od poszczególnych organizacji i województw. Samochód z barykami masła, opatrzonemi nazwami poszczególnych spółdzielni, jako symbol spółdzielczości. Dalej korowód poszczególnych organizacji rolniczych czwórkami, ze sztandarami i wieńcami, kobiety, mężczyźni i młodzież. Korowód ten w liczbie kilkudziesięciu tysięcy osób przeciągnie koło pałacu przed P. Prezydentem, poczem wśród szpaleru utworzonego przez organizacje sportowe, skieruje się na olbrzymi stadion — boisko, gdzie nastąpi składanie wieńców. Wieńce wręczą P. Prezydentowi poszczególni deleg. w tym porządku jaki był zachowany w korowodzie. Składając wieńce delegacje śpiewają śpiewki, a niektóre tańczą tańce, charakterystyczne dla okolicy z której pochodzą. Po złożeniu wieńca chorążowie delegacji ze sztandarami ustawiają się za fotelem P. Prezydenta. Delegacje ustawiają się na boisku pod trybunami. — Składający wieńce wezmą udział w wielkim obiedzie, wydanym przez P. Prezydenta. Wieczór i dzień następny, poniedziałek, poświęcone są zabawom ludowym, konkursom i pokazom sportowym. Program tych konkursów i zabaw osobno ustala organizacja sportowa i Związek Teatrów Ludowych. (Arol.)

—o—

Żyto i pszenica stanieje.

Warszawa, 14. 8. Zniżkowa tendencja na ceny zbóż, jaka się w Polsce ostatnio przejawia, spowodowana jest w pierwszym rzędzie wiadomościami o znacznie lepszych niż to pierwotnie przypuszczano, wynikach zbiorów.

Jednakże spadek cen za zboże potrwa jeszcze długo, albowiem dodatnie wyniki żniw zaznaczają się na całym świecie i przedewszystkiem w Ameryce, której zbiory zawsze wywierają znaczny wpływ na notowania na giełdach zbożowych Europy.

W Kanadzie oczekiwane są w tym roku bardzo korzystne zbiory pszenicy i żyta. Zbiory w Ka-

nadzie są tak dobre, że same tylko trzy główne okręgi dadzą tyle, ile w rokueszłym cała Kanada.

Również z południowo-wschodniej Europy nadchodzą wiadomości o pomyślnych zbiorach.

Nie ulega wobec tego wątpliwości, że ceny zboża obniżą się jeszcze w dalszym ciągu.

Rynki krajowe i zagraniczne.

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ubiegłym tygodniu następująco:

	6. 8.	7. 8.	8. 8.	9. 8.	10. 8.	11. 8.
Pszenica						
Warszawa	5,00	5,00	5,60	5,60	5,60	5,60
Poznań	51,00	—	51,00	—	51,00	51,00
Lwów	50,00	50,00	—	50,00	50,00	—
Katowice	49,00	49,00	49,00	49,00	49,00	49,00
Żyto						
Warszawa	43,00	41,50	41,00	41,50	42,00	41,00
Poznań	39,00	—	39,00	—	38,50	38,50
Lwów	38,50	38,50	—	37,75	37,75	—
Katowice	44,00	44,00	44,00	44,00	44,00	44,00
Jęczmień						
Warszawa	42,00	43,50	42,00	43,50	42,00	43,00
Poznań	38,00	—	38,50	—	39,50	39,00
Lwów	35,50	35,50	—	35,50	35,50	—
Katowice	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00
Owies						
Warszawa	51,00	51,00	51,00	49,00	49,00	49,00
Poznań	44,50	—	36,50	—	37,50	37,50
Lwów	42,75	42,75	—	—	—	—
Katowice	46,00	46,00	46,00	46,00	46,00	46,00

1) nowe, (y) 2) zimowy, 3) browarowy.

Sytuacja na rynku zbożowym prawie bez zmiany. Obroty zbożem na giełdach krajowych są jeszcze niewielkie, natomiast skup zboża, w szczególności żyta, jęczmienia i owsa z nowych zbiorów od drobniejszych producentów wzrasta coraz bardziej. Ceny pszenicy w ubiegłym tygodniu utrzymały się na wszystkich giełdach krajowych na jednym poziomie. Ceny żyta nowego tylko nieznacznie odchyliły się od poziomu cen starego żyta, notowanych w ostatnich tygodniach. Kupcy spodziewają się jednak większego spadku cen z ukończeniem najpilniejszych robót żniwnych. Ceny jęczmienia nowego na kaszę bez zmiany, natomiast notowania jęczmienia browarowego na giełdzie warszawskiej obniżyły się o ca 3 zł na 1 q w porównaniu z notowaniem w poprzednich tygodniach. Dobre gatunki jęczmienia na giełdzie poznańskiej wykazują tendencję mocną.

Na giełdach zagranicznych nastąpiło załamanie się niżki cen. Od początku b. m. obserwujemy tam względnie stabilizację cen z wyjątkiem notowań dla owsa, który w dalszym ciągu spada.

—o—

W okresie późniejszych robót.

Nikt w tym roku nie powie, żeby mu deszcze zbyt przeskądzały w żniwach, przeto robota poszła sprawnie i szybko. Ale... co dalej!? Scierńska pozarastała — wsiewki seradelowe dość słabo wyglądają, a jeśli susza potrwa jeszcze parę tygodni to i ziemniaków nie będzie. Wszakże rolnik ani na chwilę ręk nie może opuszczać, lecz przeciwnie winien wyzyskać warunki suchej pogody, by na przyszłość mieć korzyści. Takim wyzyskaniem najbliższej chwili winno być niszczenie perzu, który po paru latach mokrych, zbyt oficie nasze pola obrastał, a zwłaszcza w tych polach, gdzie żyto nadmarło rozwinął się niepomiernie. Szybkie podorywki z wystawieniem skiby na kilkudniowe działanie suszących wpływów słonecznej pogody będzie tu bardzo na miejscu, przy następnym zastosowaniu ciężkiej brony i sprężynówki — by perz wywlec, wytrzepać, potem wygrabić i usunąć z pola. Nie jest to zabieg, który by się przyczynił do lepszej sprawności ziemi — przeciwnie — ma on swoje złe strony, lecz jest konieczny, o ile chcemy się wyzbędzić uporczywego chwastu i mieć pola czyste. Na niektórych polach może i nie wystarczyć jednorazowe drapanie — a w takim razie trzeba je powtórzyć wyzyskując sprzyjające warunki.

Dopiero po takim przygotowaniu roli będzie sens przejść do dalszej uprawy pól pod żyto — czy pod przyszłe jare zasiewy. Niejakie opóźnienie się z orką siewną będzie tu mniej szkodliwe, niż byłoby w razie pozostawienia roli i nadal w perzu dla korzyści dłuższego odłożenia się roli. Tam gdzie perz nie rozwinął się nadmiernie, doskonałym narzędziem do podorywek jest brona telerzowa, — którą każde nieco większe gospodarstwo dziś już posiada — a mniejsze powinny nabywać do spółki. Brona telerzowa owa robotę wykonywa bardzo szybko bo do 5-ciu morgów dziennie parą koni, a stan roli,

Zarządy powiatowe.

Wolsztyn. Zarząd Oddz. Pow. WTKR. w Wolsztynie, urządza w niedzielę, dnia 19 sierpnia b. r. o godz. 4 po południu w Szkole Katolickiej w Wolsztynie kurs pszczelarski z pokazami ulów. Referat wygłosi Kierownik Szkoły Katolickiej p. Fiebig. Członków Kółek Rolniczych uprasza się o gremjalne przybycie.

Żnin. We wtorek, dnia 21 sierpnia b. r. odbędzie się w Żninie na sali Domu Polskiego o godz. 11 przed południem zebranie dla wszystkich członków Kółek Rolniczych Oddziału Żnińskiego. Na zebranie to przybędzie z Wielkopolskiej Izby Rolniczej z Poznania p. inż. Kwiatkowski, który w referacie przedstawi dokładnie warunki założenia spółdzielni sprzedaży trzody chlewnej w Wielkopolsce na wzór organizacji w Danji.

O dobre bekony.

Profesor Hammond z uniwersytetu w Cambridge, jeden z najlepszych znawców hodowli trzody chlewnej w typie bekonowym, twierdzi: 1) Doskonały materiał bekonowy otrzymuje się przez odpowiednie krzyżowanie ras i żywienie. 2) Rasę krajową należy krzyżować najpierw z krótkokojową rasą angielską t. zw. „middle white”, a średnią białą angielską, a dopiero potem z rasą „large white” (wieka biała angielska). 3) Podstawą żywienia są: a) 8 ty-

powierzchniowo doskonale podartej, stwarza warunki sprzyjające do należytego wydobrzenia, tak, że później orka siewna idzie jak pod ugorowym odwrocie. Lecz oczywiście po talerzówce, niekiedy dwukrotnie puszczanej na krzyż, trzeba puścić zwykłą broną, by rolę spulchnić i wyrównać.

Kto nie ma talerzówki posiłkuje się częstą sprężynówką, która w pewnych wypadkach wystarcza zamiast pluga. Na ziemiach czystych, będących w lepszej kulturze, będzie bardzo wskazane wyzyskanie ciepły jeszcze okres lata przez zasiew czy to gorczycy białej, czy rzepy ścierniskowej.

Z gorczycy będzie ten pożytek, że rolę szybko ocieni, rozkładając się materję białkową z resztek późniejszych, a raczej ostateczny produkt ich rozkładu — saletrę, wchłonie, a przez to następująca okopowizna, czy jarzyna znajdzie pewien zasilek; z rzepy ścierniskowej będziemy mieli paszę i czy, to jako pastwiska jesienne przy miernym jej urodzaju czy też po wykopaniu, przy obfitszym urodzaju, na spasanie w pierwszym okresie zimowego żywienia. Przy spodziewanym w tym roku miernym urodzaju okopowych wartości rzepę ścierniskową wziąć pod uwagę. Sieje się jej na morgę ok. 1 i pół — 2 kg. a niezawadzi zasilić rolę kilkunastu kilogramami saletry. Na gruntach wilgotnawych lżejszych — miejsce dla niej najwłaściwsze. I na siew mieszanych groszkowych jeszcze czas, choć już ostatni; nie możemy się bowiem spodziewać, by się zbyt bujnie zdążyły rozwinąć. Oczywiście, przy siewie rzędowym jeśli trafimy na dostatek wilgoci, lub deszcz w porę, może się zasiew szybko ująć, — jeśli będzie ciepły wrzesień — to i zakwitnąć przed mrozami. Jeśli nie sprzątniemy jej na porę, to mieszanaka taka przyorana w kwietniu da znakomity zasilek pod następujące okopowizny. (Arol.) F. St.

godni mleko matki; b) później odpadki mleczne; c) później pastwisko (na wolnym powietrzu); materiał bekonowy nie znosi zbyt wiele słońca, więc zaleca się pastwiska zacienione. 4. Żywienie w chwili odłączenia do chwili sprzedaży nie powinno trwać więcej, niż 5 miesięcy, czyli od chwili urodzenia 7 miesięcy. 5) Waga: Ideal bekonu osiąga się przy żywej wadze 200 funt. ang., wydatek uboju 160,000 funt. ang. samego bekonu 80 funt. ang. 6. O ile idzie o to, aby w Polsce przyspieszyć hodowlę materiału bekonowego należy zdaniem profesora Hammonda, trzymać się metody estońskiej, gdzie sprowadzają matki i koury. Matki jednak tylko w tym przypadku, o ile są chlewne ciepłe, murowane. 7) Wadą polskiego bekonu jest: a) jest za krótki, b) stosunek mięsa do warstwy słoninowej nierówny, c) mięso niezbyt zwarte, d) na powierzchni bekonu zaćma przędz (w Anglii są specjalne płaskie listwy do pędzenia trzody). Wszystkie powyższe uwagi wypowiedział prof. Hammond na kongresie w Londynie, wobec delegatów z Polski, między którymi byli także profesorem hodowli z Krakowa i z Poznania.

He będzie kosztowała budowa fabryki nawozów sztucznych w Tarnowie? W preliuminarzu budżetowym na r. 1924/30 przewidziana ma być suma 60.000.000 złotych na ukończenie fabryki związków azotowych w Tarnowie. Ukończenie fabryki nastąpi w początkach roku 1930.

ŚLĄSK.

ś) Katowice. (Pozbawienie debitu.) „Oberschlesische Zeitung“ niemiecki iorgan centrowy, wychodzący w Bytomiu, w ostatnich czasach napadł tak ostro na Polskę, że został przez władze polskie pozbawiony debitu na całym obszarze Polski.

BYŁA KONGRESÓWKA.

bk) Kalisz. (Zgon przełożonej siostr Miłosierdzia.) Zmarła tu powszechnie szanowana i kochana siostra miłosierdzia śp. Teresa Ginterówna, która w roku bieżącym obchodziła 50-letni jubileusz swego zakonnego życia, pełnego poświęcenia dla niedoli i cierpienia bliźnich. Śp. siostra Teresa przebyła w szpitalu św. Trójcy w Kaliszu 29 lat.

— (Jubileusz.) P. Wincenty Pawłowski, kupiec, cieszący się w naszym mieście wielką sympatią, obchodził 40-to letni jubileusz swej służby społecznej w ochotniczej straży ogniowej. Jubilat spełniał z nadzwyczajnym zamiłowaniem i poświęceniem obowiązki ogniomistrza.

bk) Łódź. (Groźba strajku.) Od dłuższego już czasu trwa strajk pakarzy w przemyśle transportowym. Wobec tego, iż strajk ten się przedłuża, pakarze nawiązali porozumienie ze związkiem pracowników handlowych i biurowych, którzy przyłączają się do strajku, wskutek czego eksport z Łodzi zostałby wstrzymany.

— (Wakujące posady w P. K. U.) W Powiatowych Komendach Uzupelnień na terenie O. K. nr. IV jest do objęcia natychmiast 18 posad III kategorii (uposadzenie według X—XII kategorii ofiar urzędników państwowych). Kandydaci, posiadający wykształcenie co najmniej w zakresie ukończonych 3 klas szkoły średniej, mający poza sobą odbyłą służbę wojskową, a zwłaszcza frontową i reflektujący na powyższe posady — zechcą skadać natychmiast podania do D. O. K. Nr. IV. Referat Personalny (Łódź, Al. Kościuszki 67).

— (Zegar hejnałowy.) Pisma Łódzkie donoszą, że ks. biskup Tymieniecki otrzymał od jednego z zegarmistrzów miejscowych projekt założenia na wieży katedralnej zegara hejnałowego. Projekt przewiduje m. in., że zegar ma wygrywać w odpowiednim czasie pieśni religijne i narodowe podług założonych zewnątrz zegara nut, przyczem figury osób, występujące nazewnątrz zegara i wieży grać będą na instrumentach detych. Według projektu osoby te mają być z grubej blachy cynkowej, lub też z aluminium, kiedy zaś będą wychodziły nazewnątrz zegara grać będą na detych instrumentach, prawe ręce będą uruchomione. Automaty owe mają bez ludzkiej obsługi zapalać i gasić w swoim czasie elektryczne światło w zegarze i same mają zegar nakręcać. Zegary hejnałowe byłyby bardzo pożądane, tylko po co te osoby z blachy?

bk) Włocławek. (Dar dla przyszłej szkoły.) Aleksander Higersberger, właściciel majątku Chocień, wchodząc w położenie służby swej i mieszkańców najbliższej okolicy, ofiarował na własność gminie Smiłowice ze swego majątku dwie morgi ziemi pod budowę szkoły powszechnej. Grunt ten, położony tuż przy cukrowni Chocień, doskonale nadaje się na ten cel.

bk) Dąbrowa Górnicza. (Zamordowanie działacza żydowskiego.) W Golczewicach pod Rabszynie został zamordowany działacz żydowski na terenie Zagłębia, Chaim Szwajger, zamieszkały w Dąbrowie Górniczej. Szwajger został napadnięty podczas przechadzki w lesie przez umysłowo chorego Bolesława Sroka, który zadał mu kilka śmiertelnych ran nożem. Zamordowanego działacza pochowano manifestacyjnie w Dąbrowie Górniczej, a letnicy żydzi demonstracyjnie opuścili okolice Golczewic.

b) Radom. (Ofiara Pana Prezydenta Rzeczypospolitej.) Prezydent podczas swego pobytu w Radomiu, ofiarował na cele miejskiej opieki społecznej, a w szczególności na opiekę nad dziećmi, 2000 zł.

bk) Radom. (Z rozpacz po stracie męża.) Na szosie kozienickiej pod Radomiem, zmarł przed kilku dniami na uder serca, jadący na rowerze urzędnik dyrekcji lasów państwowych Kazimierz Romanowicz. Wczoraj po południu w mieszkaniu własnym przy ul. Giszewskiej 10, powiesiła się żona śp. Romanowicza, Lidja. W pozostawionym do rodziny liście podała, że powodem samobójstwa jest rozpacz po stracie męża.

bk) Czarniecka Góra. (Odbudowanie elektrowni.) Polska Agencja Telegraficzna donosi, że spalona elektrownia zakładowa w Czarnieckiej Górze, ma być odbudowana i uruchomiona w przeciągu dwu tygodni.

bk) Łomża. (Przemytnicy jedwabiu.) Stanisław Kulis z posterunku p. p. w Rutkach, zatrzymał furmankę z trzema przemytnikami jedwabiu. Zatrzymani usiłowali przekupić Kulisa, proponując mu łapówkę 2.000 zł., przyczem jeden z przemytników włożył Kulisowi do kieszeni 300 zł., z prośbą o zwolnienie zatrzymanych, aby mogli udać się do mieszkania po resztę pieniędzy. Zatrzymani przemytnicy Całka, Migdał, Matys Kozłowicz i Jankiel Josek Lubel, wraz z dowodem rzeczowym, kołmi i wozem, przekazani są komorze celnej w Wicencie. Za usiłowanie przekupstwa, sporządzono protokół, który, wraz z 300 zł., przekazano prokuratorowi przy sądzie okręgowym w Łomży.

Z Poznania.

P) Dzwony świętomarcjańskie. Wczoraj w południe przywieziono trzy potężne dzwony świętomarcjańskie, które otrzymały świeże armatury w fabryce dzwonów p. Białkowskiego. Dzwony, z których jeden wykonany był w r. 1563, drugi 1718 i trzeci 1747 obecnie wyglądają jak nowe. Kiedy się wczoraj wieść rozeszła, że przywieziono dzwony, zebrały się tłumy ludzi. Dzwony przyozdobiono zielenią i kwiatami. Dzwony chwil nie będą założ. w wieży a to dlatego, że dzwonnica, czyli t. zw. krzesło o konstrukcji żelaznej, okazała się za małą i będzie powiększona. Prócz powyższych 3 dzwonów i sygnaturki zawisną na nowej wieży dwa dalsze dzwony, jeden wagi 650 kg, drugi 950 kg.

P) Kurs higieny dla nauczycieli. W tych dniach rozpoczął się w Państwowej Szkole Higieny V-ty kurs przeszkolenia dla nauczycielstwa szkół powszechnych. Na kurs przybyli nauczyciele delegowani przez inspektoraty szkolne ze wszystkich województw w liczbie 60-ciu. Kurs trwać będzie 3 tygodnie. Program kursu obejmuje zagadnienia higieny publicznej sprawy wychowania fizycznego, oraz aktualną dla nauczycielstwa szkół powszechnych sprawę higieny szkolnej.

P) Medal dla dzieci urodzonych w dniu 27-go grudnia 1918 r. Czynniki miejskie miasta Poznania postanowiły, dla uczczenia 10-tej rocznicy wyzwoleń miasta z rąk pruskich, którą to rocznicę obchodzić będzie Poznań w dniu 27 grudnia r. b. wybić

specjalny medal. Medal ten przyznawany będzie tym którzy urodzili się w dniu 27 grudnia. Miasto przeprowadza obecnie rejestrację dzieci, urodzonych w tym dniu historycznym. Przewidywany jest specjalny obchód święta, podczas którego odbędzie się pasowanie dzieci na rycerzy tego orderu.

P) Nowy dyrektor Kasy Chorych. Jak nas informują pierwszym dyrektorem Kasy Chorych miasta Poznania mianowany został b. radca Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej p. Hilary Selll. Nowomianowany dyrektor uchodził za wybitnego znawcę dziełiny spraw ubezpieczeniowych.

P) Kronika wypadków. Wypadek samochodowy, zdarzył się ostatnio na szosie pod Poznaniem. — Szofer M. Mielcarek, kierujący samochodem, wskutek pęknięcia opony wpadł do przydrożnego rowu. Efekt wypadku był dość poważny, gdyż nakryty Mielcarek karoserją, doznał licznych obrażeń cielesnych oraz złamania żeber. Odwieziono go w stanie bardzo groźnym do szpitala miejskiego. — Do firmy Ignacy Linkę, przy ul. Piekary nr. 22-23, dorwali się sprawy skradli: 12 kawałków różnej gobeliny, i pluszu wartości około 1000 zł. Sprawców ujęto są nimi Wacław Szymkowiak, zam. Piekary 22-23, Olszewski Marjan, zam przy ulicy św. Józefa 6 i Broniarz Czesław, zam. Chwałiszepo 56. Ujęto też paserów, Kecińskiego Ludwika, zam. przy ul. Skarbowej 2, Przybyszewskiego Jana, zam. Fr. Ratajczaka i Lewandowskiego Gustawa, Fr. Ratajczaka 9.

Z Warszawy.

W) „Polonia Restituta“. P. minister przemysłu i handlu, inż. Eug. Kwiatkowski, w otoczeniu wyższych urzędników ministerjum, dokonał dekoracji orderami „Polski odrodzonej“ dwóch wybitnych działaczy w dziedzinie polskiego przemysłu chemicznego: dr. Wiesława Martynowicza, dyrektora chemicznego Instytutu badawczego — krzyżem komandorskim, oraz inż. Wiktora Sommera, eksperta przemysłu chemii w ministerjum spraw wojskowych i Banku Gospodarstwa Krajowego — krzyżem oficerskim.

W) Sprowadzenie zwłok ś. p. por. Szalasa. Departament lotnictwa min. spraw wojskowych, za pośrednictwem min. spraw zagranicznych, rozpoczął starania o pozwolenie na ekshumację i przewiezienie zwłok z Bagdadu śp. por. Szalasa. Starania te wymagają wiele formalności, mianowicie pozwoleń od krajów, przez które zwłoki będą transportowane w drodze do ziemi ojczystej.

W) Zamach samobójczy. Zamieszkały na Marymoncie przy ul. Marii Kazimierzy, 28-letni Józef Przychodzień, szofer targnął się na swe życie, raniąc się ciężko strzałem w pierś. Przychodzień przed 7

miesiącami ożenił się, a obecnie żona opuściła go, co miało być powodem zamachu samobójczego.

W) Groźny pożar. We wsi Solpcech w zagrodzie gospodarskiej Jana Zajczkowskiego, wybuchł pożar. Ogień szybko przeniósł się na sąsiednie budynki, tak, że cała wieś stanęła w płomieniach. Niezwłocznie na ratunek pospieszyły oddziały straży w Warszawie. Po czterech godzinach pożar zdołano ugasić. Pastwą płomieni padło 11 domów mieszkalnych wraz z zabudowaniami gospodarskimi, przyczem spaliło się 6 świń, 2 psy-wilki oraz 530 sztuk gołębi.

W) Dożywianie bezrobotnych. Ministerjum pracy i opieki społecznej przekazało kom. rząd. m. st. Warszawy i kilku urzędów wojewódzkim 25.000 zł. na akcję dożywiania bezrobotnych w sierpniu r.

W) Tanie herbaciarnie. Od jesieni otwarte będą na krańcach miasta 4 herbaciarnie ludowe, prowadzone pod egidą Magistratu dla najuboższej ludności. We wszystkich herbaciarniach obowiązywać będzie jeden cennik, odpowiadający kosztom własnym, podawanych napojów i pokarmów

MAŁOPOLSKA.

mp) Kraków. (Ruch budowlany.) W obecnym sezonie letnim jest ruch budowlany bardzo ożywiony, według statystyki budownictwa miejskiego najwięcej po wojnie. Prócz kilkunastu dużych gmachów, prywatni przedsiębiorcy przeprowadzają szereg nadbudówek na dawnych kamienicach. Najwięcej zaznaczył się ruch budowlany w odleglejszych dzielnicach, szczególnie poza Alejami Krasińskiego, Młkiewiczza i Stowackiego, oraz koło rogatki mogińskiej, gdzie powstała cała dzielnica willowa, budowana przez spółdzielnię oficerskie, urzędnicze, oraz przez osoby prywatne.

mp) Lwów. (Na mogiłę bohaterów.) Doroczna pielgrzymka do Zagórza na mogiłę bohaterów poległych w roku 1920, odbędzie się 17 sierpnia.

— (Pod kołami autobusu.) Na placu Strzeleckim we Lwowie, nieopodal stacji autobusowej, zdarzył się w niedzielę popołudniu wstrząsający wypadek. Jeden z autobusów wskutek nieostrożnej jazdy, najechał na przechodzącą Annę Abrysowicz, żonę urzędnika i ciężko ją pokaleczył. Abrysowiczową przewieziono w stanie groźnym do szpitala.

mp) Stanisławów. (Zamordowanie herszta złodziei.) W Zarzeczcu pod Delatynem, w miejscowej restauracji, został śmiertelnie ugodzony nożem zawodowy złodziej Nykoła Melnyk vel Petryk, jeden z najwybitniejszych członków osławionej bandy Humie niuka. Melnyk po dokonanej ostatnio większej kradzieży urządził swoim towarzyszom libację, podczas której między nim a spółnikami doszło do ostrej sprzeczki przy rozdziale łupu. Ciężko rannego Melnyka przewieziono do szpitala w Kołomyży, gdzie dnia następnego zmarł. Za mordercami policja wszczęła energiczne poszukiwania.

KRESY WSCHODNIE.

kw) Wilno. (Niszczenie przez litwinów wiech granicznych.) Na odcinku granicznym Nowe Troki litwini zniszczyli około 30 wiech granicznych. Jak wykazuje śledztwo KOP-u, prowakacji tej dopuścili się szaulisi z udziałem policji litewskiej.

— (Wymordowanie rodziny włociańskiej.) Nocy onegdajszej we wsi Łuksze bandyci wymordowali całą rodzinę Marcinkiewiczów. Bandyci, po spiondrowaniu mieszkania, zrabowali większą ilość gotówki i zbiegli w kierunku znajdującej się o kilka kilometrów, granicy sowleckiej.

Z CAŁEJ POLSKI.

Wypuknięcie budynków kościoła św. Agnieszki.

W Krakowie odbyło się w obecności delegatów władz kościelnych i państwowych, z udziałem około 100 członków, walne zebranie komitetu wykupienia kościoła św. Agnieszki, pod przewodnictwem prezesa, ks. prałata Józefa Górnego. Na zebraniu zarząd złożył sprawozdanie, połączone z historią kościoła św. Agnieszki i byłego kościoła pp. Benedyktynek i wdrożoną akcją wydobycia tych budynków z rąk obcych. Uchwalono przekazanie własności tych budynków skarbowi państwa polskiego dla użytku wyłącznie na cele religijne rzymsko-katolickiego duszpasterstwa wojskowego.

Banda rabusiów-podpalaczy „Żelaznej Ręki“ w potrzasku.

Wileńska policja wojewódzka zlikwidowała wielką, doskonale zorganizowaną zgraję złodziei-podpalaczy t. zw. bandę „Żelaznej ręki“. — Banda podpalacza w nocy wsie i miasteczka, kradnąc i rabując wśród ognia mienie przerażonych mieszkańców. W ostatnich czasach rabusie wznęcali pożary i okradali osady i miasteczka, położone w północnej części powiatu lidzkiego. Pastwą opryszków padły między innymi Woronowo, Ejszyski i Radzin.

Dzięki energicznej akcji policji schwytano hersztą bandy Hersza Ludkiewicza oraz trzech jego współników: Joska Krupskiego, Lejbe Dworżańskiego i Jankla Klopmana. Aresztowani podpalacze przynależą do kilkudziesięciu rabunków, wydając ośmiu pozostałych członków bandy, których schwytano. Sensację w powiecie wywołało aresztowanie właściciela dwu folwarków w gminie Bieniałowie, który czynnie współdziałał z bandą „Żelaznej ręki“. Afera ta przybiera coraz szersze kregi. Znosi się na dalsze aresztowania.

Klimat górski a słońce.

Początkowo turystyka górską służyła wyłącznie celom sportowym. Dzisiaj wykorzystuje klimat górski w całej pełni medycyna. Głównym bodźcem zmian, jakie powstają w klimacie górskim, jest mniejsza zawartość tlenu w powietrzu. Organizm reaguje na to indywidualnie.

Do stałych zmian należą zmiany we krwi. Ilość ciałek czerwonych zwiększa się znacznie — czerwone ciałka krwi mają na celu rozprowadzanie tlenu po organizmie który rozwoją jak na wózkach, pobierając go w płucach, oddając zaś poszczególnym tkankom. Z chwilą, gdy tlenu tego jest mało, ilość krwinek

czzerwonych zwiększa się, aby poddać zadaniu. Zdanie niektórych uczonych jakoby zwiększenie ilości krwinek było tylko objawem pozornym, wywołanym zageszczeniem krwi wskutek wzmoczonego parowania, zostało niedawno obalone, stwierdzonem doświadczalnie wzmoczeniem procesów krwiotwórczych w szpiku kostnym. Światło słoneczne wywołuje zmiany parwikowe w tkance podskórnej znane jako opalenie Barwick ten ma chronić ciało przed działaniem szkodliwych promieni ultrafioletowych. Ta reakcja organizmu nie przez wszystkich uważana jest jako zawsze korzystna. Bowiem w przypadkach t. zw. choroby angielskiej (rachitis) opalenie uniemożliwia działanie lecznicze promieni słonecznych.

Bezskrytyczne wystawianie się na działanie promieni słonecznych wywołać może ciężkie postaci choroby. Opisują przypadki ostrego zapalenia stawów, a nawet ostrej choroby krwi, kończącej się śmiertelnie, jako skutek lekkomyślnych kilkunastogodzinnych kąpiei słonecznych.

Ciekawe jest, że t. zw. przeziębienia, jak katar, etc. są w górach zjawiskiem wręcz wyjątkowym. Ze względu na suche powietrze, organizm znosi dobrze nawet silne mrozy w górach.

Interesujący jest wpływ wysokogórskiego powietrza na centralny system nerwowy, na naszą psychikę. Na wysokości powyżej 6000 m. objawy te naśladować mogą ludzko stan upicia się alkoholem, aż do stadium bezprzytomności. Niektóre osoby bardzo ujemnie

reagują na klimat wysokogórskiego podniesienia się temperatury, ogólnem podnieceniem etc. Inni znów czują się w górach doskonale. Istnieje tu szeroka skala indywidualna. Rezultaty lecznicze osiągnięte w niektórych chorobach leczeniem klimatycznym w górach są nieraz doskonałe.

Program „Radja Poznańskiego“.

Piątek, 17. 8.

13,00 Sygnał czasu, koncert gramofonowy. 14,00 Notowania giełdy pieniężnej, zbożowo-towarowej i cen targ. Rzeźni Miejskiej. 14,15 Komunikaty PAT. 18,00 Koncert popołudniowy. 19,00 „Silva rerum“, czyli rzeczy ciekawe. 19,30 Odczyt. 19,55 Komunikaty gospodarcze. 20,15 Akademia ku czci Ameryki z okazji przyjazdu do Poznania 5 dziennikarzy ze Stanów Zjednoczonych. 22,00 Sygnał czasu, komunikaty: meteorologiczny i PAT. 22,30 Nadprogram. 22,30 Muzyka taneczna.

Program „Radja Warszawskiego“.

Piątek, 17. 8.

13,00 Sygnał czasu. 15,00 Komunikaty: meteorologiczny, gospodarczy, nadprogram. 16,30 Komunikat harcerski. 17,00 Przegląd wydawnictw periodycznych. 17,25 Odczyty. 8,00 Muzyka popularna. 19,00 Rozmaitości. 19,30 Odczyt. 19,55 Komunikat rolniczy. 20,05

Nadprogram, komunikaty. 20,15 Koncert symfoniczny. 22,00 Sygnał czasu, komunikat lotniczo-meteorologiczny. 22,05 Komunikaty PAT. 22,20 Komunikaty, polityczne, sportowe, nadprogram.

RUCH W TOWARZYSTWACH.

1) Tow. Młodych Polek. Dziś w czwartek o godz. 8 wiecz. zbiórka zastępu III. „Lilja“ na probostwie. O przybycie wszystkich druhen prosi Zastępowa.

2) Koło Studentów w Lesznie. Dziś (w czwartek) dnia 16 bm. odbędą się w Hotelu Polskim o godzinie 21-szej pogadanka. Zarząd.

3) Filja Z. Z. P. oddz. drogowy. W niedzielę, dnia 19 bm. odbędą się zebranie o godz. 10 przed południem u p. Michalaka w Lesznie ul. Osiecka. Przybycie wszystkich robotników pracujących na szosach powiatowych konieczne. Zarząd.

4) Arcybractwo Straży Honorowej N. S. P. J. Dziś w czwartek o godz. 7 wiecz. lekcja śpiewu w Domu Katol. Zarząd.

5) III Zakon św. O. Franciszka w Lesznie. Zebranie nowicjuszek w czwartek dn. 16. bm. o godz. 8 wiecz. w Domu Kat., na które się wszystkich szanownych członków jak najserdeczniej zaprasza. Wykład O. Gwardiana z Osieczny. Goście mile widziani. Zarząd.

Koniec działu redakcyjnego.

Redaktor naczelny: Stefan Machalewski.

Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Szal.

Czcionk. Drukarni Leszczyńskiej Sp. z ogr. odp. w Lesznie.

PONOWNE OTWARCIE.

Po gruntownej przebudowie i odnowieniu zostanie mój

skład w piątek, 17 bm. ponownie otwarty.

Przyrzekając nadal skora i rzetelną obsługę proszę o łaskawe poparcie i kreślę się z wysokim szacunkiem

ANTONI MARSKI, LESZNO, RYNEK 8.

Hurt i detalny sprzedaż wyrobów tytoniowych — Sprzedaż znaczków stemplowych — Kolektura Loterii Państwowej.

Kino Apollo

Leszno — ulica Leszczyńskich nr. 30

Nowość! Niespodzianka!

Najnowsze kolorowe arcydzieło filmowe podług dzieła ALEKSANDRA DUMASA

Człowiek grzechu

(Romans Kawalera De Bussy)

w 10 wielkich cudownych aktach. Nadprogram: Wesola komedia w 3 akt. Początek o godzinie 7-iej i 9-iej wieczorem w niedzielę od godziny 3-ciej popołudniu.

Z powodu uroczystości 25-letn. jubileuszu godów małżeńskich dnia 18 sierpnia br.

lokal mój będzie zamknięty.

Szczepan Dominiak, Hotel Dworcowy, Leszno.

Wróciłem

i przyjmuję osobiście pacjentów w praktyce prywatnej o godz. 3—6 popoł.

St. Małyszczyk, dentysta, Leszno Dworcowa 19 II.

P. S. Pozatem udzielam jak dotychczas pomocy dentystrycznej wszystkim członkom Ogóln. Kol. Kasj Chorych.

W poniedziałek

13. bm. popoł. zgubiono zegarek męski z łańcuszkiem, na polu msj. Antoniny, przy Leszczyńskiej Fabryce Sprzęt. Zel Uczciwego znalazcę proszę o oddanie za wynagrodzeniem do eksp. Głosu.

10 cieśli

potrzebnych natychmiast.

W. Roszak

budowniczy, Leszno.

Poszukuję natychmiast samodzielnych

elektromonterów

W. Wentzel, zakłady elektrotechniczne — Ostrów — ulica Wrocławska 14.

Dwóch chłopców

do lat 18 do prac fabrycznych przyjmujemy natychmiast. Leszczyńska Fabryka Sprzętów Zel. w Lesznie.

Wynajmę mieszkanie

czteropokojowe, z wszelkimi wygodami, od końca września br. Czynsz ewentl. za rok z góry. Wiadom. do eksp. Głosu pod lit. „J. M.“

Nowe śledzie matjasy

przeza

Zborowski

Leszno, ulica Osiecka nr. 34

Sarninę

poleca tanio

St. Matyaszczyk

LESZNO

(pod filarami).

Maszynistka

polsko-niemiecka, biegła w rachunkowości może się zgłosić w Leszczyńskiej Hurtowni Surowców

RUDOLF ŁASKA

w Lesznie.

Służąca

potrzebna, natychmiast lub od 1. 9. br. Adres wskaże eksp. Głosu.

2 pokoje

z kuchnią do wynajęcia. Czynsz za rok z góry. Leszno, ulica Osiecka 3.

Dom

1 piętrowy w Lesznie na sprzedaż. Gdzie? wskaże eksp. Gł.

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W sobotę, 18. bm. o godz. 10 przedpoł. sprzedawac będą w Ponieciu, przy ul. Wielkozamkowej

1 szafa dębową do ubrań

najwięcej dającym za gotówkę.

Dziurla, kom. sąd. z pol. w Lesznie.

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W sobotę, 18 bm. o godzinie 10.30 sprzedawac będą w Ponieciu, przy ul. Kościuszki 15

1 wóz handlarski

najwięcej dającym za gotówkę.

DZIURLA, kom. sąd. z pol. w Lesznie.

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W sobotę, 18 bm. o godz. 12.30 w pol. sprzedawac będą w Ponieciu, przy ul. Kościuszki 15

około 40 ctr. siana

najwięcej dającym za gotówkę.

DZIURLA, kom. sąd. z pol.

Tanio

na sprzedaż:

rower męski i damski mało używane, jak nowe. Wykonuje się kółka do wózków dziecięcych we wszelkich rozmiarach.

Skład rowerów, Osieczna Rynek 17.

Sprzedam

ubranie żakietowe (jaskółki) oraz frakowe, w doskonałym stanie, z pierwszorzędnymi materiałami, wielkość średniego mężczyzny. — Cena korzystna. Wiadomość: Leszno, Osiecka nr. 40 (kantor).

REGULAMIN PRACY

wyszły z druku i poleca

Drukarnia Leszczyńska w Lesznie

Wolności 20.

Przedpłata: Na poczek wraz z tygod. „Przyjaciół Rolnika“, „Ognisko Domowe“, dodatkiem powieściowym i dodatkiem ilustrowanym z odnosz. do domu przez listowego włącznie z opłatami pocztowymi wynosi kwartalnie 6,42 zł, miesięcznie 2,14 zł, w ekspedycji agenturach miesięcznie 1,80 zł, z odnoszeniem do domu 2,00 zł. Oddzielny numer 15 groszy. **Ogłoszenia:** Wiersz milim. 6 łamowy 15 groszy. Reklamy 1 łamowe w dziale redakcyjnym 40 groszy. Najmniejsze ogłoszenie kosztuje 2,00 złote. Przy częstem powtarzaniu udziela się rabata. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty odpadają. Za telefonicznie podane ogłoszenia nie przyjmujemy odpowiedzialności. Konto bankowe: Bank Ludowy w Lesznie. Konto czekowe: P. K. O. Poznań 203736. Skrytka poczt. 22. W razie przeszkód w zakładzie, spowodowanych wyższą siłą, strajków lub temu podobnych, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczanie piśma a abonenci nie mają prawa do odeszkodowania.

Agentury pozamiejscowe: Rawicz: Rekosiewicz, księg. Bojanowos Adamczewski, Dworcowa. Smigiel: Feliks Zbierski, Gostyn: Kielmiński, Rynek. Poniec: Stefański, księgarnia. Krobiat: A. Wlekiński. Wolstyn: A. Smoczyński, ulica Kościelna nr. 1. Miejska Górka: A. Krawczyk, ulica Główna nr. 60. Sarnowa: J. Kociatkowski, skład kolonialny. Jutrosin: J. Ostrowska, Rynek nr. 9. Zbąszyń: M. Calińska, ul. Mazakowska nr. 67 i Matuszczak, księgarnia, ul. Marszałkowska. Stefanowa: K. Bachórz. Bucz: F. Drótkowski. Nowy Tomysł: L. Garstkowiak. Pogorzela: Kos, drogerja, Rynek. Wielichowo: T. Nowacki, Rynek. Rostarzewo p. Wolstyn: J. Siuta. Dubia p. Rawicz: R. Kowalski. Koźmin: Królikowska. Wroniawy: Dalaszyński. Dolsk: J. Poprawski, Rynek. Zaborowo W. Winkler, Rynek i Matyla, Rynek. Włoszakowice: Wojtkowski, skład kolonialny. Święciewo: wa: Koschel. Osieczna: Cieśliński, drogerja, Rynek. Bukówiec Górny: Szymański, piekarnia.